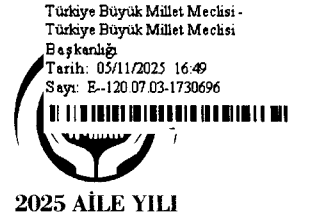

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-21725872

Konu : Soru Önergesi (7/32889)

7/32889
GK 11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 29.08.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1689506 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Uşak Milletvekili Sayın Op. Dr. Ali KARAOBA'ya ait 7/32889 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/32889) (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: EE211CFB-B576-4FA9-8A3C-F224489FADF6

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Atilla Gökhan

GÜNGÖR

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 95

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**UŞAK MİLLETVEKİLİ SAYIN OP. DR. ALİ KARAOBA'YA AİT 7/32889 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

İklim değişikliğinin etkilerinin yoğun olarak hissedileceği Akdeniz iklim kuşağında yer alan ülkemizde büyüyen ekonomi ve artan üretimle tarımda, sanayide, enerjide, turizmde ve daha birçok sektörde suya olan ihtiyaç artmaktadır.

Bakanlığımızca 2016 yılında tamamlanan “İklim Değişikliğinin Su Kaynaklarına Etkisi Projesi” ile iklim değişikliğinin tüm havzalarda yüzey ve yer altı sularına muhtemel etkisi tespit edilmiş ve gerekli uyum faaliyetleri belirlenmiştir.

Ülkemizde tüm sektörlerde suyun verimli kullanılması ve su verimliliği konusunda toplumsal farkındalığın artırılması amacıyla 31.01.2023 tarihinde “Ulusal Su Verimliliği Seferberliği” başlatılmıştır.

Seferberlik kapsamında kentsel, endüstriyel ve tarımsal su verimliliğinin sağlanmasına ilişkin rehber dokümanlar hazırlanmış olup www.suverimliliği.gov.tr adresinden dokümanlara ulaşılabilmektedir.

Tüm sektörlerde su verimliliği bilincinin oluşturulması ve farkındalık oluşturulması maksadıyla ülke genelinde eğitim çalışmaları yürütülmektedir. Suyun verimli kullanılmasına ilişkin afişler ve reklam panoları hazırlanmış olup halkın farkındalığının sağlanması maksadıyla ortak alanlarda sergilenmeye başlanılmıştır.

Su verimliliği seferberliğinin uygulanmasına yönelik 27.12.2024 tarihli ve 32765 sayılı Resmî Gazete’de “Su Verimliliği Yönetmeliği” yayımlanmıştır. Mezkûr Yönetmelik ile sektörel su kullanımlarının izlenmesi, kayıt altına alınması, orantısız su kullanımlarının ve su kayıplarının azaltılması, ekosistemlerin ve su kaynaklarının korunarak her türlü su kullanımında verimliliğin sağlanması hedeflenmektedir.

Ulusal su verimliliği hedeflerinin ve stratejilerinin ortaya konulduğu “Değişen İklim Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2033)” hazırlanmıştır.

Planda, sektörel ve bireysel su kullanımlarında hedefler, stratejiler, eylemler ve sorumlu kurumlar belirlenmiştir. Ayrıca plan kapsamında tarımsal su kullanım verimliliğini artıran uygulamaların yaygınlaştırılmasıyla mevcut durumda %50 olan sulama randımanının 2030 yılına kadar %60, 2050 yılına kadar %65 seviyesine yükseltilmesi hedeflenmektedir.

Bulunduğumuz yüzyıl için yapılan iklim etki değerlendirmeleri, artan sıcaklıklar ve değişen yağış rejimi neticesinde tarımsal sulama, endüstri, kentsel ve turizm kullanımlarının hangi ölçüde artacağı ile ilgili olarak gelecek dönemlere ilişkin su ihtiyaçları projeksiyonları yapılmıştır.

Bakanlığımızca çevre, içme suyu, tarım, sanayi, hayvancılık, turizm vb. sektörlerin adil ve dengeli su paylaşımını sağlamak aynı zamanda su kullanımından elde edilecek faydayı en üst seviyeye çıkarmak amacıyla havza ve alt havza bazında Sektörel Su Tahsis Planları (SSTP) hazırlanmaktadır.

Su ana kadar Eber Gölü’nün yer aldığı Akarçay, Seyhan, Gediz, Küçük Menderes, Konya, Burdur, Batı Akdeniz, Kuzey Ege, Büyük Menderes olmak üzere 9 havzada SSTP tamamlanmış ve yayımlanmıştır.

SSTP ile havza ve alt havza ölçeğinde her sektörün ihtiyacı olan suyun, ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan analiz edilerek planlanması yapılmaktadır. Bu çalışmalarda iklim değişikliği

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

sebebiyle oluşabilecek kuraklık risklerine karşı normal durum ve 4 farklı kuraklık senaryosu (hafif kurak, orta kurak, şiddetli ve çok şiddetli kurak dönemler) ile geleceğe yönelik havzadaki çevre, içme suyu, tarım, sanayi, hayvancılık, turizm gibi sektörlerin havza bazındaki su taleplerine uygun olarak su tahsis senaryoları hazırlanmakta ve su tahsis planlaması yapılmaktadır. İklim değişikliğinin tarımsal üretim ve gıda arzı üzerindeki etkileri değerlendirilmekte ve tarım sektöründeki riskler en aza indirilmektedir.

Bu kapsamda, Eber Gölü'nün yer aldığı Akarçay Havzası'nda Su Tahsis Eylem Planları yürürlüğe girmiştir ve takibi yapılmaktadır.

Su kirliliğinin önlenmesi ve azaltılması, yer üstü ve yer altı su kaynaklarının kalitesinin korunması, iyileştirilmesi ve miktar bakımından sürdürülebilir bir şekilde kullanılmasını sağlamak maksadıyla bütüncül havza yönetimi anlayışıyla nehir havza yönetim planları (NHYP) hazırlanmaktadır. Havzadaki tüm su kütlelerinde iyi su durumuna ulaşılması maksadıyla alınması gerekli tüm tedbirler ve maliyetler ortaya konulmaktadır. Detaylı ekonomik analiz ve modelleme çalışmaları yapılarak önceliklendirilen söz konusu tedbirlerin uygulanmasından mesul kurum ve kuruluşlar ve uygulama dönemleri belirlenmektedir. Bahse konu tedbirler Bakanlığımız uhdesindeki "Ulusal Su Bilgi Sistemi" ile takip edilmektedir. Hâlihazırda 12 havzada (Eber Gölü'nün yer aldığı Akarçay, Meriç-Ergene, Kuzey Ege, Susurluk, Küçük Menderes, Gediz, Büyük Menderes, Batı Akdeniz, Burdur, Konya, Sakarya ve Yeşilirmak) çalışmalar tamamlanmış olup 7 havzada (Marmara, Antalya, Doğu Akdeniz, Batı Karadeniz, Doğu Karadeniz, Kızılırmak ve Seyhan) devam etmektedir. Kalan havzalara yönelik çalışmalar ise planlanmaktadır.

Akarçay NHYP kapsamında belirlenen tedbirlerin uygulanması Akarçay Havza Su Kurulu ve İl Su Kurulları vasıtasıyla takip edilmektedir.

19.08.2025 tarihinde Afyonkarahisar Valiliği Başkanlığında yapılan "Akarçay Havzası 2025 Yılı Su Kurulu Toplantısı"nda havzadaki tarımsal sulama maksatlı yeni su kullanım izin başvurularının durdurulması ve mevcut izinlerin yenilenmemesi kararlaştırılmıştır. Bu karar doğrultusunda 2026 yılı sulama sezonunda göl havzasında tarımsal sulama amaçlı su kullanım izni bulunmayacaktır.

Kuraklık risklerinin olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilmesi ve kuraklıklara karşı hazırlıklı olunması maksadıyla ülkemizdeki 25 nehir havzası için Kuraklık Yönetim Planları hazırlanmıştır.

Kuraklık Yönetim Planları kapsamında su kaynaklarımızın verimli kullanılması ve kuraklıklara karşı hazırlıklı olunmasına yönelik olarak belirlenen tedbirler aşağıda sıralanmaktadır.

- Sulama alanlarının rehabilitasyonu ve modern sulama sistemlerine geçilmesi,
- İçme ve kullanma suyu şebekelerindeki kayıp kaçakların azaltılması,
- Sanayi sektöründe kullanılan suyun geri kazanılması ve temiz üretim tekniklerinin yaygınlaştırılması,
- Alternatif su kaynaklarının belirlenmesi,
- Gözlem ağının geliştirilmesi,
- Kullanılmış suların yeniden kullanımının sağlanması,
- Kuraklığa dayanıklı bitkisel ürünlerin artırılması,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Kuraklığın ekosistem üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması ve
- Kuraklık farkındalığının artırılması.

Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı'nın yol göstericiliğinde illerin kendi dinamiklerine ve özel koşullarına uygun olarak "İl Kuraklık Eylem Planı" oluşturulmuştur. İl Eylem Planı kapsamında; Vali başkanlığında ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile oluşturulan İl Kriz Merkezi kararlarıyla olası kuraklık ile ilgili tedbirler alınarak il bazında uygulanmaktadır.

Ayrıca "Kuraklık Tahmini ve Erken Uyarı Sisteminin Kurulması" çalışmalarına başlanmış olup 2027 yılında tamamlanması hedeflenmektedir. Bu sistemle kuraklık öncesinde tarım, içme suyu, turizm, sanayi gibi su kullanan sektörlerle gerekli uyarılar yapılarak kuraklık zararlarının en aza indirilmesi hedeflenmektedir.

Ulusal Su Kurulu'nun 24.12.2024 tarihinde gerçekleştirilen 3'üncü toplantısında "Akşehir ve Eber Gölü başta olmak üzere kuraklık riski altında olan göllere ilişkin eylem planlarının Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile koordineli olarak hazırlanması, uygulamaya geçmiş ya da geçecek olan eylem planlarının da Ulusal Su Kurulu'na sunulması" kararı alınmıştır. Bu kapsamda "Eber Gölü Kuraklık Riski Eylem Planı" hazırlanmaktadır.

Eber Gölü'nü korumak ve rehabilite etmek amacıyla Afyon Kocatepe Üniversitesi ve Afyonkarahisar Valiliği iş birliğinde hazırlanan proje Avrupa Komisyonu'nda inceleme aşamasındadır.

25.07.2025 tarihinde "Kuraklık Riski Altında Olan Göllere İlişkin Eylem Planlarının Hazırlanması Çalıştayı" gerçekleştirilmiş ve Eber, İznik, Beyşehir, Akşehir, Bafa, Burdur, Seyfe ve Sapanca göllerinin korunmasına yönelik eylemlerin paydaşlarla istişare edilmesi sağlanmıştır.

Eber Gölü'nde 01.09.2025 tarihi itibarıyla yapılan ölçümlerde su seviyesinin 964,94 metre kotunda ve göl derinliğinin 1,54 metre olduğu tespit edilmiştir.

Eber Gölü'nde (yıllık ortalamalar baz alınarak yapılan hesaplamalar sonucu) bir önceki yıla göre su seviyesinde; 2021-2022 yılları arasında %59 oranında artış, 2022-2023 yılları arasında %63 oranında düşüş, 2023-2024 yılları arasında %60,6 oranında düşüş ve 2024-2025 yılları arasında %34,5 oranında artış yaşanmıştır.

Eber Gölü rezervuarından doğrudan su tahsis kaydı bulunmamakla birlikte, göl havzasında içme ve kullanma amaçlı 85,36 l/s, tarımsal sulama amaçlı 6,99 l/s, ticari amaçlı 5,348 l/s su tahsisi mevcuttur. Eber Gölü'nde gözlenen su seviyesi ve hacim düşüşlerinin mevcut tahsisli su kullanımlarından kaynaklanmadığı anlaşılmaktadır.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüzce inşa edilen baraj ve göletlerde kapalı borulu sulama sistemleri ve sayaç uygulamalarıyla suyun en verimli şekilde kullanılması sağlanarak ve her bitkinin ihtiyacı kadar su verilerek tarımsal merimin artırılması sağlanmaktadır. Bunun yanı sıra, Eber Gölü'nü besleyen dere ve kanallardaki su akışı düzenli olarak kontrol edilmektedir. Yapılan kontrollerde veya gelen ihbarlar sonucunda tespit edilen kaçak bentler, makine imkanları kullanılarak kaldırılıp, su akışının düzenli şeklide devam etmesi sağlanmaktadır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ulusal Sulak Alan Komisyonunun 22.06.2022 tarihli 36-2021/1 Kararıyla “Akşehir Eber Gölleri Revize Sulak Alan Yönetim Planı (2022-2026)” onaylanmıştır. Plan kapsamında göl ve çevresindeki canlıların korunması amacıyla arazi denetimleri yoğun şekilde yapılmaktadır.

Doğa Koruma Milli Parklar (DKMP) Genel Müdürlüğümüz tarafından “Baklagillerin Kraliçesi Eber Sarısı- Piyan (*Thermopsis turcica*) (Sonrasında tür adı değişerek *Vuralia turcica* olmuştur.) Tür Koruma Eylem Planı” hazırlanmıştır.

İlgili Eylem Planı kapsamında 21 faaliyet belirlenmiş olup bu faaliyetler sorumlu kurum ve kuruluşlarla gerçekleştirilmiştir.

Eber Köyü’nde yaklaşık 4500 m²lik alan “Eber Sarısı Koruma Alanı” olarak tahdit edilmiştir.

Koparılması yasak olan Eber sarısı bitkisine zarar verildiğinde 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında 557.212 TL idari para cezası uygulanmaktadır.

İl Jandarma Komutanlığı Çevre, Doğa ve Hayvanları Koruma Timi ve DKMP 5’inci Bölge Müdürlüğümüz ekipleri tarafından bahar aylarında çiçeklenen Eber sarısı bitkisinin yetiştiği bölgelerde kontrol ve koruma faaliyetleri yürütülmektedir.